

**Beszámoló a Nemzetközi Magyarságtudományi Társaság Választmányának üléséről
(Kolozsvár, 2011. augusztus 21.), a VII. Közgyűlés munkájáról (Kolozsvár, 2011. aug. 22, 27.)
és a VII. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszusról (2011. aug. 22–27.)**

A Választmány ülését *Tuomo Lahdelma* elnök vezette, üdvözölte a megjelenteket, megemlékezett az elhunyt tagokról, majd felkérte a kolozsvári kollégákat, hogy tájékoztassanak a küszöbön álló kongresszus előkészületeiről.

Pozsony Ferenc elmondta, hogy a korábbi tervekkel ellentétben a Babeş–Bolyai Tudományegyetemtől eddig egyetlen segítséget kapott a kongresszus: az egyetem termeinek térítésmentes használatát. Noha a kezdetekben nem csak erről volt szó, végül ez is óriási segítség. A legfontosabb operatív rendező intézményként az Erdélyi Múzeum-Egyesület lépett elő, vállalva a rendezvény pénzügyi lebonyolításának minden gondját-bajját. Támogatóként belépett romániai részről az RMDSZ, valamint a MOL romániai fiókintézete is. Jelentős szerepet vállalt még a Kisebbségkutató Intézet, s ezért úgy tűnik, a kongresszus megrendezéséhez minden anyagi fedezet rendelkezésre áll. A kongresszus titkára, *Szabó Töhötöm* ismertette, hogy a várakozásokat túlszárnyalva 573 résztvevő jelentett be előadást, és ezen felül kb. 40 résztvevő van még, a kísérők száma is 60 felé közelít. Óriási feladatot jelentett az előadások besorolása, szekciókba rendezése és terembeosztása, de remélhetőleg, minden rendben lesz. Több helyszínen kellett megoldani az előadásokat, nemcsak a Bölcsészettudományi Kar termeit kellett igénybe venni, hanem az Erdélyi Múzeum-Egyesületét, a Történeti Intézetét és egyéb helyiségeket is. De minden helyszín Kolozsvár központjában van, könnyen elérhető. A Múzeum-Egyesület részvétele a szervezésben óriási segítséget jelentett, *Fábián Botond* gazdasági vezető nélkül szinte megoldhatatlan lett volna a szervezés pénzügyi lebonyolítása. Az utolsó pillanatban az egyetem is „megtáltosodott”: *Andrei Marga* rektor úr kísérőprogramokat szervezett, és vállalta a kongresszus résztvevői számára egy fogadás tartását, ami igazán jelentős gesztus.

Sipos Gábor, az Erdélyi Múzeum-Egyesület elnöke elmondta, hogy közvetíteni próbált a két akadémia (a magyar és a román) között, fáradozása sikertelen volt, amit azért furcsállt kissé, hogy a magyar akadémia mennyire nem kívánt részt venni ennek a rendezvénynek a támogatásában, mert a magyar tudományosság nemzetközi megismertetésében és a nem magyar hungarológusok munkásságának támogatásában, a szakma nemzetközi megmutatásában ennek a rendezvénynek óriási szerepe van. Ha nem más, ez a rendezvény igazán szolgálhatná az „országimázt”, és nagyon fontos lenne, hogy azoknak a nem magyar tudósoknak, az ő kutatási eredményeiknek figyelembe vétele hasznosítható legyen önismeretünk és a külföld felé sugárzott tájékoztatásunk szempontjából.

Monok István főtitkár elmondta, hogy sikertelen volt a román kollégák megszólítása, ugyanakkor a Társaság a magyarországi politikai változásokat nem a politika függvényében kívánta megjeleníteni, semmiféle politikai állásfoglalásnak nem kívánt hangot adni. A Társaság tudományos társaság, politikai kérdésekben nem foglalhat és nem is kíván állást foglalni. Ám ez mintha kezdene hátrányt jelenteni, úgy tűnik, ha nem vagyunk eléggé elkötelezettek, nem sok támogatásra számíthatunk. Ez persze a Társaság anyagi ellehetetlenülését is maga után vonhatja. Ennek egyelőre ellentmond, hogy a korábbi Művelődési Minisztérium (*Hiller István*) és a jelenlegi Humán Erőforrás Minisztériuma (*Réthelyi Miklós*) is jelentős összeggel támogatta a kongresszus megrendezését, valamint kisebb összeggel a Külügyminisztérium is. A Magyar Tudományos Akadémia egyetlen fillérrel sem támogatta a kongresszust, viszont segített a Bethlen Gábor Alapítvány és a Külügyminisztérium is.

Görömbei András, a Lotz-Bizottság elnöke ismertette a díjazandókra beérkezett javaslatokat és a bizottság ajánlását.

Jankovics József, a Jelölőbizottság elnöke elmondta, hogy a Választmány 2010. évi ülésén jóváhagyta a tisztújításra vonatkozó saját javaslatát, amelyet a titkárság minden tagnak elküldött esetleges új jelöltek állítása céljából. Javaslat nem érkezett, ez azt jelenti, hogy a tagság egyetért az előterjesztett névsorral. Új tiszteleti tagok megválasztására is sor kerülhet, ezzel kapcsolatban a Választmány szintén megtette ajánlását.

Monok István főtitkár elmondta, hogy a magyar államháztartási rendelkezések szerint a költségvetésből közvetlenül részesülő intézmények csak közhasznú társaságokat és egyesületeket támogathatnak. Alapszabályunkat át kell alakítanunk a közhasznúsági kritériumoknak megfelelőre, mert enélkül az Akadémia támogatására és egyéb pályázati lehetőségekre sem számíthatunk. Ismertette a törvény,

illetve a Fővárosi Bíróság előírásait erre vonatkozóan. A döntést a Közgyűlésnek kell majd meghoznia. Végül beszámolt a titkárság elmúlt évi tevékenységéről, amely a napi rutinfeladatok mellett nagyrészt a kongresszus előkészítésének munkálatairól és pályázati források megszerzéséről szólt.

Nyerges Judit szervezőtitkár ismertette a Társaság szervezeti életében az elmúlt évben bekövetkezett változásokat, s jelezte, hogy hamarosan tagrevíziót kellene végrehajtani, mert nagyon sok a teljesen passzív, tagdíjat sem fizető tag, akiket törölni kellene a névsorból. Néhány esetben természetesen lehet méltányosságot gyakorolni.

Visoczki Márta gazdasági vezető ismertette a Társaság pénzügyi helyzetét, a Társaság mérlegét és a következő évi költségvetést.

Balázs Mihály, a Számvizsgáló Bizottság elnöke jelentést tett a bizottság ellenőrzéséről: a szűkös anyagi körülmények között a gazdálkodást példás fegyelműnek értékelte.

A Nemzetközi Magyarástudományi Társaság Közgyűlése Kolozsvár, 2011. augusztus 22., 27.

A sajátos körülmények miatt két részletben tartott Közgyűlést *Tuomo Lahdelma* elnök vezette.

Monok István főtitkár ismertette a Társaság 2006 és 2011 között végzett munkáját. A beszámoló olvasható a Társaság honlapján: <http://www.nmtt.hu>. A beszámolóhoz többen hozzászóltak, elismerve a titkárság romló körülmények között is hatékony munkáját, hangsúlyozva, hogy a Társaság léte a külföldön dolgozó hungarológusoknak nagyon fontos. Ugyanakkor többen is hangsúlyozták, hogy nemcsak Magyarországon, de Európában is egyre jobban marginalizálódik a tudomány és a kultúra, képviselői kiesnek a politika által frekvenciált körből. De ennek a rövid távú szemléletnek ellentmond, hogy minden nemzet tudja: a nemzeti identitást a saját kultúra révén kell megerősíteni. Legfontosabb feladat a fiatalok nevelése, hiszen közülük hamarosan számosan kerülnek irányító helyzetbe. A Társaságnál nagyon fontos az informatikai fejlesztés, mert a fiatalok egyre inkább innen tájékozódnak, segítséget kell nekik adni.

Visoczki Márta gazdasági vezető beszámolt a Társaság 2006 és 2011 közötti gazdasági helyzetéről, ismertette a bevételeket és a kiadásokat, valamint a jövő évre tervezett költségvetést.

Monok István főtitkár ismertette az Alapszabály szükséges változtatásait annak érdekében, hogy a Társaság közhasznúként jelenhessen meg. Az Alapszabály változtatását a Közgyűlés kézfeltartással, egyhangúlag megszavazta.

Komlósi László, a Pécsi Tudományegyetem rektorhelyettese meghívta a Társaságot, hogy a VIII. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszusnak a Pécsi Tudományegyetem legyen a házigazdája. A Közgyűlés örömmel és köszönettel vette az ajánlatot, és úgy határozott, hogy 2016-ban Pécsen lesz a kongresszus.

A Közgyűlés 2. részében az új tisztségviselők és a tiszteleti tagok megválasztására került sor. A Közgyűlés határozatképes volt, ennek értelmében a Társaság új vezetősége a következő:

Elnök

Tuomo Lahdelma (Finnország)

Alelnök

Bányai János (Szerbia)
Brandt, Juliane (Németország)
Görömbei András (Magyarország)

Hoppál Mihály (Magyarország)
Pozsony Ferenc (Románia)
Pritz Pál (Magyarország)

Főtitkár

Monok István (Magyarország)

Főtitkárhelyettes

Bene Sándor (Magyarország)

Választmányi tag

Artowicz, Elzbieta (Lengyelország)
Balogh Balázs (Magyarország)
Bányai Éva (Románia)
Barna Gábor (Magyarország)
Bitskey István (Magyarország)

Botar, Oliver (Kanada)
Cooper, Thomas (Magyarország–USA)
Csehy Zoltán (Szlovákia)
Di Francesco, Amedeo (Olaszország)
Dobos István (Magyarország)

Faragó Kornélia (Szerbia)
Fata, Márta (Németország)
Gouesse, Marie-Joséphé (Franciaország)
Halmesvirta, Anssi (Finnország)
Hulpa Diána (Ukrajna)
Irmanová, Eva (Csehország)
Jankovics József (Magyarország)
Keszeg Vilmos (Románia)
Khavanova, Olga (Oroszország)
Korompay Klára (Magyarország)
Krause, Stephan (Németország)
K. Lengyel Zsolt (Németország)
Mekis János (Magyarország)
Mészáros András (Szlovákia)

Park So-Young (Dél-Korea)
Péntek János (Románia)
Ruspanti, Roberto (Olaszország)
Seidler, Andrea (Ausztria)
Seilenthal, Tõnu (Észtország)
Szakály Sándor (Magyarország)
Szegedy-Maszák Mihály (Magyarország)
Szörényi László (Magyarország)
Tverdota György (Magyarország)
Ujváry Gábor (Magyarország)
Vançoné Kremmer Ildikó (Szlovákia)
Waseda Mika (Japán)

Számvizsgáló Bizottság

Gál Jenő (Csehország)
Larsson, Lars-Gunnar (Svédország)
Voigt Vilmos (Magyarország)

A VII. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus munkájáról (Kolozsvár, 2011. augusztus 22–27.)

A Nemzetközi Magyarságtudományi Társaság *Nyelv és kultúra a változó régióban* címmel 2011. augusztus 22–27. között Kolozsváron rendezte meg VII. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszusát a Babeş–Bolyai Tudományegyetem, az Erdélyi Múzeum-Egyesület, a Kriza János Társaság, a Magyar Tudományos Akadémia Kolozsvári Bizottsága és a marosvásárhelyi Sapientia Egyetem közreműködésével.

A kongresszusra a világ 23 országából bejelentkezett résztvevők és előadók, valamint kísérőik száma kongresszusaink történetében a legnagyobb létszámot jelentette. A megnyitón a vendéglátók részéről *Florin Stamatian*, Kolozs megye prefektusa, *Andrei Marga*, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem rektora, valamint *Traian Basescu* román államelnök személyes megbízottja, *Eckstein Kovács Péter* köszöntötte a kongresszust. A kongresszust *Tuomo Lahdelma*, a Társaság elnöke nyitotta meg. A Magyar Köztársaság részéről *Szõcs Géza*, a NEFMI kultúráért felelős államtitkára, valamint *Schmitt Pál* köztársasági elnök szólalt fel. Mindketten az országhatárokat átlépő tágabb régió kulturális integrációjának folyamatában értékelték fontos rendezvénynek a kongresszust. Az egyetem rektora által adott fogadáson a tudományos együttműködés multikulturális kereteinek kialakítása volt a meghatározó téma, s informális módon több ígéretes intézményközi együttműködési terv is körvonalazódott. A kirándulásokon szakmai vezetés mellett a Mezőség, Kalotaszeg és Torockó vidékének kulturális arculatával ismerkedtek a résztvevők. A kísérőprogramok között a vegyes szervezésű kiállítások (OSZK, Székely Nemzeti Múzeum, Erdélyi Néprajzi Múzeum) és a kerekasztal-beszélgetések a regionális kulturális együttműködés új formáinak lehetőségeire mutattak rá.

A megnyitó ünnepség plenáris előadásai a középkori magyar kulturális tér művészi kommunikációs formáit, a két világháború közötti csehszlovákiai magyar irodalom önállósulási törekvéseit, valamint az erdélyi nyelvjárások szociológiai, nyelvpolitikai aspektusait tárgyalták, széles horizontot nyitva a következő napok tudományos munkája számára. A szakmai program tematikus szekciókba szervezve, több helyszínen párhuzamosan zajlott. (Egy napra az ülések, kirándulással egybekötve, átkerültek a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Marosvásárhelyi Műszaki és Humántudományok Karára.) Az egyes tudományterületek (nyelvészet, irodalom, történelem, néprajz, képzőművészet-építészet, zene-film-színház, szociológia-politika, filozófia) munkáját a kérdéskörök legkiválóbb, nemzetközileg ismert szakemberei koordinálták. A filozófiai szekció a magyar filozófiatörténetre, azon belül korszeletenként az erdélyi iskolákra összpontosított. Az irodalom és a történelem szekciók vonzották a legnagyobb létszámú előadógárdát; az előbbi a regionális és társadalmi kisebbségi kérdések mellett kiemelt figyelmet szentelt a felvilágosodás térségbeli eszmetörténeti vizsgálatának, az utóbbi amellett, hogy szintén a modernitás / modernizálódás kérdéseit vizsgálta, hangsúlyosan

tematizálta a történettudomány és a történetírás társadalmi szerepét, valamint az írásbeli és a szóbeli emlékszelektálási mechanizmusok összefüggéseit. A nyelvészeti szekció centrumában a nyelvjárások és nyelvváltozatok nyelvészeti aspektusai mellett ezúttal a névhasználat és a két-, illetve többnyelvűség témái is megjelentek. A néprajzi szekció a hagyományos etnográfiai témák mellett vizsgálta a migráció modern társadalmi problémájának kulturális vetületeit, a művészettörténeti szekció az erdélyi iskolák és alkotók munkásságára koncentrált, a szociológiai panelek újdonsága a vallásszociológiai tematika volt, a zene-, film- és színház-szekciók a modernitás archaikus forrásait kezelték kitüntetett figyelemmel. Nagy érdeklődést és élénk vitát váltott ki a Balassi Intézet főigazgatójának előadása a hungarológia új stratégiai koncepciójáról, amely a szűkülő erőforrások mellett a nem magyar nyelvű kutatási és oktatási kontextusokon belül megvalósítható regionális integrációt szorgalmazta. Végül mindenképpen megemlítendő a kongresszus új eleme, a doktorjelöltek szimpóziuma, amelynek vegyes anyaga szinte minden említett szekció témáját érintette; előadói mezőnye a 2010. évi nyári – ugyancsak Kolozsvárott megrendezett – doktoriskolai konferencia legjobbjából került ki.

A szakmai szekciók részletes programja megtekinthető a kongresszus most is működő honlapján (<http://hungkongkolozsvar.ro/program>), a szimpóziumok anyagának kötetbe szerkesztése az elmúlt két hónapban kezdetét vette az egyes tudományos közösségekben, valamint a Nemzetközi Magyaraságtudományi Társaság titkárságán.

A kongresszus időben érintkezett a Kolozsvári Magyar Napok rendezvénysorozatával, amelynek köszönhetően a médiafigyelem is koncentráltabb volt. Összességében a VII. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus sikeresnek minősíthető, lebonyolítása megfelelt az előirányzott terveknek, teljes egészében hasznosan szolgálta a majd 600 előadó tudományos eszmecserejétől várható hosszútávú befektetés fő célját, a határokon túlterjedő régió kulturális integrációját és a magyaraságtudomány nemzetközi népszerűsítését.

Budapest, 2011. december

Monok István s. k.
főtitkár

*

A Társaság tagdíja 30 euró, vagy 7.000 forint, amely a mellékelt csekken befizethető, vagy átutalható számlaszámunka: **Erste Bank HU 31 11991102-02102744-00000000**

Felhívjuk tisztelt tagjaink figyelmét, hogy az év végén töröljük a névsorból mindazokat, akik nem fizetik meg 2012. évi tagdíjukat.

*

A könnyebb kapcsolattartás érdekében ismételten kérjük tagjainkat, szíveskedjenek **e-mail-címüket** megírni a titkárságnak!

*